

ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะ ของประชาชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พ.ต.หญิง สุนันทา จันทร์อาสา และคณะ¹

บทคัดย่อ

เนื่องมาจากการที่รัฐบาลได้แต่งตั้ง คณะกรรมการได้สวนสาธารณะ เพื่อดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง อันจะนำไปสู่ข้อยุติของข้อกล่าวหาที่บุคคลไทยถูกอ้างจากต่างประเทศว่าพัวพันกับการกระทำผิดว่าด้วยสินค้าบางอย่าง ซึ่งมีผลต่อชื่อเสียงและความเป็นธรรมของบุคคลและสังคมไทย ดังนั้น ทางผู้จัดทำงานวิจัย เรื่องนี้จึงต้องการศึกษาว่าประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจต่อ คำว่า "การได้สวนสาธารณะ" อย่างแท้จริงหรือไม่โดยทราบหรือไม่ว่าได้มีการนำมาใช้ในหน่วยงานของรัฐก่อนหน้านี้แล้ว และมีทัศนคติอย่างไร เกี่ยวกับการใช้กลไกนี้ในการพิจารณาประกอบการตัดสินใจของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการดำเนินการของรัฐในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนร่วมนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การเก็บข้อมูลภาคสนามได้ทำในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเป็นประชาชนทั่วไป ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘-๖๐ ปี

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะค่อนข้างน้อยแต่ยังคงมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนี้ ความรู้ ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา หรือทำงานในกลุ่มอาชีพใดตามที่ผู้วิจัยคาดหมายไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติมถึงตัวแปรที่มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะ และตั้งข้อสังเกตว่าเนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่สำหรับคนไทย ความรู้ ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะ อาจเกิดการได้รับข่าวสารข้อมูลจากสื่อสารมวลชนประเภทวิทยุ, โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่น่าสนใจในการศึกษาวิจัยต่อไป

¹ โครงการบัณฑิตศึกษาเทคโนโลยีการบริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติต่อการไต่สวนสาธารณะของ ประชาชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในขณะนี้มีผู้คนพูดถึงการไต่สวนสาธารณะซึ่งนำมาจากคำภาษาอังกฤษ **Public Hearing** กันมากขึ้น สืบเนื่องมาจากการที่รัฐบาลได้แต่งตั้ง "คณะกรรมการไต่สวนสาธารณะ" ตามคำสั่งที่ ๑๖๖/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๘ เพื่อดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง เพื่อนำไปสู่ข้อยุติของ ข้อกล่าวหาที่บุคคลไทยถูกกล่าวอ้างโดยต่างประเทศว่า พัวพันกับการกระทำผิดว่าด้วยสินค้าบางอย่าง ซึ่งมีผลต่อชื่อเสียง และความเป็นธรรมของบุคคลและสังคมไทย ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าว ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๒ ท่าน (รายชื่อในรายละเอียดในบทบทวนวรรณกรรม)

จากการที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวมีผลให้นักวิชาการหลายท่าน รวมทั้งฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้าน ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับคำว่า "การไต่สวนสาธารณะ" ว่าหมายความว่าอย่างไร การนำ ข้อดังกล่าวมาใช้ตรงกับประเด็นของปัญหาหรือไม่

คำว่า "การไต่สวนสาธารณะ" จริง ๆ แล้วมิใช่คำศัพท์ใหม่ แต่เคยมีบางหน่วยงานเคยใช้อยู่ เป็นประจำ ซึ่งนำมาจากศัพท์ภาษาอังกฤษที่เรียกว่า (Public Hearing) เป็นมาตรการอันชอบธรรมที่ จัดให้เกิดขึ้นในโครงการต่างๆของรัฐที่จะส่งผลกระทบต่ออันเนื่องมาจากโครงการนั้นอย่างกว้าง ขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมเช่นการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้นำ กระบวนการนี้มาใช้ในโครงการ เกี่ยวกับการสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้า โดยสอบถามจากนักวิชา การผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ จะเห็นว่าการใช้การไต่สวนสาธารณะของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ซึ่งเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของประชาชนและการไต่สวนสาธารณะของ รัฐบาลชุดปัจจุบัน มีประเด็นปัญหาแตกต่างกัน ดังนั้นทางผู้จัดทำงานวิจัยเรื่องนี้จึงต้องการศึกษาว่า ประชาชนมีความเข้าใจต่อคำว่า "การไต่สวนสาธารณะ" อย่างแท้จริงหรือไม่ และทราบหรือไม่ว่ามี การนำมาใช้ในหน่วยงานใดแล้ว เพื่อจุดประสงค์อะไร และทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กลไกนี้ในการ พิจารณาประกอบการตัดสินใจของรัฐ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนต่อการไต่สวนสาธารณะ
๒. ทศนคติของประชาชนต่อการไต่สวนสาธารณะ
๓. ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นประชาธิปไตยต่อการไต่สวนสาธารณะ

การทบทวนวรรณกรรม

คำว่า "การไต่สวนสาธารณะ" เป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งของกระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากในระบบการเมืองอเมริกัน มีการพูดถึง Public Hearing กันมาก

ที่จริงแล้วคำว่า "Public Hearing" นี้ไม่ปรากฏในพจนานุกรมการเมืองอเมริกัน หรือแม้แต่ตำราการปกครองสหรัฐอเมริกา เพราะเป็นเพียงคำอธิบายกิจกรรมขั้นตอนหนึ่งของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ (Administrative Oversight, Congressional Oversight) โดยมีคำจำกัดความของการสอดส่องดูแลฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติ (Oversight) ว่าเป็นอำนาจของคณะกรรมการของรัฐสภาที่จะตรวจสอบ (Review) และสืบสวน (Investigate) การกระทำของฝ่ายบริหาร เพื่อประกันว่าฝ่ายบริหาร ได้นักกฎหมายนั้น ๆ ไปใช้อย่างตรงไปตรงมา (Ross, 1988)

ในหลักการประชาธิปไตยทั่วไป ท่านจอห์น สจ๊วต มิลล์ นักปราชญ์อังกฤษเคยเขียนไว้เมื่อกว่าร้อยปีมาแล้วว่า "หน้าที่ที่ถูกต้องของสภาผู้แทนคือการเฝ้าดูและควบคุมรัฐบาล, คือการแจ้งแก่ประชาชนว่ารัฐบาลกระทำการใดๆบ้าง, คือการบังคับฝ่ายบริหารให้เปิดเผยเรื่องใด ๆ ที่มีผู้สงสัย พร้อมทั้งให้คำอธิบายเหตุผลด้วย, คือการลงโทษฝ่ายบริหารถ้าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ควรถูกประณาม และถ้าบุคคลที่ร่วมกันเป็นรัฐบาลทำให้สภาขาดความศรัทธาหรือได้ปฏิบัติงานไปในลักษณะที่ขัดกับความรู้สึกของประชาชนก็ให้ไล่พวกนั้นออกไปจากตำแหน่งหน้าที่ สิ่งเหล่านี้คืออำนาจที่มากพอและมั่นคงพอที่จะประกันเสรีภาพของประชาชาติ(Stuart Mill, 1962)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในการปกครองระบอบรัฐสภานั้น สภาผู้แทนมีสิทธิที่จะควบคุมดูแลฝ่ายบริหารได้กว้างขวางกว่าระบอบประธานาธิบดี ซึ่งใช้วิธีแยกอำนาจอริปไตย เพราะฝ่ายบริหารก็คือคณะบุคคลที่ฝ่ายสภาผู้แทนได้มอบหมายความไว้วางใจให้ไปปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา สภาจึงมีสิทธิที่จะติดตามสอดส่องดูแลในรายละเอียดทุกขั้นตอน ถ้าเมื่อใดไม่ทำตามนโยบายหรือทำด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสมหรือมีพฤติกรรมที่น่าสงสัยหรือขัดกับความรู้สึกของประชาชนสภาอาจจะหมดศรัทธาขาดความไว้วางใจต้องดำเนินการให้ออกจากตำแหน่งหน้าที่ไป

สำหรับหลักปฏิบัติแบบอเมริกันนั้น บทบาทหลักของสภาทั้งสอง (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา) คือการตรากฎหมาย ส่วนการสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของรัฐบาลนั้นเป็นบทบาทรอง เพื่อมิให้เป็นการก้าวล่วงอำนาจบริหารมากเกินไป

ในเรื่องการตรากฎหมายสภาจะใช้คณะกรรมการสามัญชุดต่าง ๆ ทำหน้าที่พิจารณาออกกฎหมายในหน้าที่ของกรรมการแต่ละชุด แต่เนื่องจากกฎหมายมีมากจึงมีการตั้งคณะอนุกรรมการมาช่วยพิจารณาด้วย ในการพิจารณาออกกฎหมายนี้ คณะกรรมการจะทำหน้าที่สอบสวนเรื่องต่าง ๆ ด้วยวิธีเปิดให้มีการรับฟังความคิดเห็น (Hearing) อย่างกว้างขวางจากบุคคลประเภทต่าง ๆ เรียกว่า พยาน (Witnesses) ซึ่งมักได้แก่ตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ บางทีก็เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในงานนั้น เช่น ศาสตราจารย์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ บางทีก็จะเชิญข้าราชการประจำหรือข้าราชการการเมืองมาชี้แจง โดยเฉพาะถ้าจะออกกฎหมายที่ริเริ่มจากฝ่ายบริหาร แต่บางคนก็จะถูกเชิญมาชี้แจงเรื่องในหน้าที่การงานของตน บางครั้งก็มีการเชิญผู้มีชื่อเสียงโด่งดังรวมทั้งเจ้าพ่อมาให้ความคิดเห็นในเรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับความชำนาญของผู้นั้นเพื่อให้ประชาชนตื่นตัว เพราะนักข่าวและช่างภาพจะมาติดตามเรื่องมากมาย บางครั้งประชาชนคณะกรรมการ และกรรมการบางท่านก็จะทำให้การรับฟังความคิดเห็นนั้นกลายเป็นเวทีทำลายนักการเมืองบางคนหรือโครงการบางเรื่องไปก็มี

การเปิดรับฟังความคิดเห็นประเภทนี้เพื่อจะให้เกิดความชอบธรรมก็ควรจะเกี่ยวข้องกับการตรากฎหมายใหม่หรือการหาทางแก้ไขกฎหมายเก่าเท่านั้น อย่างไรก็ตามก็คณะกรรมการก็มีอำนาจจะตัดสินใจสืบสวนได้ตามอำเภอใจดังในกรณีสอบสวนกรณีวอเตอร์เกต ซึ่งสภาผู้แทนฯ ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาเป็นกรณีพิเศษนั้นก็อ้างว่ามีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดี ซึ่งที่ในที่สุดคณะกรรมการก็ได้เสนอแก้ไขอะไรมาหนักเพราะวัตถุประสงค์ที่แท้จริงคือการต้องการให้ประชาชนได้เห็นวิธีการเลือกตั้งสกปรกของฝ่ายรีพับลิกันของประธานาธิบดีนิกสันอย่างชัดเจน จนทุกคนเห็นว่าประธานาธิบดีทำความผิดจนต้องยอมลาออกไปก่อนที่จะถูกรัฐสภาเริ่มกระบวนการฟ้องขับจากตำแหน่ง (Impeachment)

อำนาจการสอดส่องดูแลฝ่ายบริหารของฝ่ายนิติบัญญัตินั้นมีมากมายหลายวิธี เช่น วิธีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน (Hearing) การสืบสวน (Investigate) การกำหนดให้ส่งรายงานผลการปฏิบัติงานและการติดตามศึกษาเฉพาะเรื่องที่ประชาชนร้องเรียน (Case Work) (Harris, 1983) ซึ่งทุกวิธีนอกจากวิธีให้ส่งรายงานนั้น คณะกรรมการที่รับผิดชอบก็อาจจะใช้ วิธีการเปิดรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง (Public Hearings) ได้ทั้งสิ้น ส่วนเรื่องใดจะมีประชาชนสนใจมากน้อยเพียงใดถึงกับจะมีการถ่ายทอดทางวิทยุและโทรทัศน์หรือไม่ ก็แล้วแต่ว่าสื่อมวลชนจะดำเนินการเอง

อนึ่ง มีข้อนำสังเกตว่าสภาอเมริกัน และสภาอังกฤษมีอำนาจลงโทษจำคุกแก่บุคคลที่ไม่มาให้การต่อสภาได้โดยมีโทษฐานหมิ่นประมาทรัฐสภา

สำหรับประเทศไทยการจะเปิดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหรือที่เริ่มจะเรียกกันว่า การไต่สวนสาธารณะนั้นเป็นเรื่องที่แฝงอยู่ในมาตรา 153 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2534 ซึ่งบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามีอำนาจตั้งคณะกรรมการสามัญและวิสามัญ "เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย หรือกระทำการกิจการใดก็ตามที่สภามอบหมายแล้วรายงานต่อสภาตามเวลาที่สภากำหนด คณะกรรมการที่กล่าวนี้อาจจะเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแสดงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือกิจการที่กระทำอยู่นั้นได้"

จะเห็นได้ว่าตามรัฐธรรมนูญไทยฉบับปัจจุบัน สภาจะตั้งคณะกรรมการได้ 2 ประเภท คือ

1. เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

2. เพื่อกระทำการใด ๆ ตามที่สภามอบหมาย โดยไม่จำเป็นต้องเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายบริหาร และแม้จะระบุให้เรียกเอกสารและบุคคลมาแสดงข้อเท็จจริงและความคิดเห็น แต่ก็ไม่มีบทบัญญัติลงโทษแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตามอำนาจของสภาในการแต่งตั้งคณะกรรมการนั้น มีผู้เห็นว่าตามบทบัญญัติมาตรา 139 ของรัฐธรรมนูญฉบับ 2521 จะมีอำนาจกว้างขวางมากกว่า เพราะได้ระบุหน้าที่ได้ 3 ประการ คือ "เพื่อกระทำการกิจการ หรือพิจารณา หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่สภามอบหมายแล้วรายงานต่อสภา

เมื่อพิจารณาจากตัวบทบัญญัติทั้งมาตรา 139 ของรัฐธรรมนูญ 2521 และ มาตรา 153 ของรัฐธรรมนูญ 2524 ไม่เห็นชัดเจนว่ารัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับใช้หลักการอะไรในการตั้งคณะกรรมการ ซึ่งต่างกับของอเมริกันที่คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณาร่างกฎหมายใด ๆ ได้เองไม่ต้องรอสภามอบหมาย ส่วนการกระทำการกิจการใด ๆ นั้น ก็เห็นได้ชัดเจนว่ามีความหมายกว้างกว่า "การสอดส่องดูแลการทำงานของฝ่ายบริหาร" ของอเมริกัน

สำหรับข้อคิดเห็นของศาสตราจารย์อมร รัชกาลสัจย์กล่าวว่า เมื่อพิจารณาหลักการของท่าน J.S.MILL จะเห็นว่า สภาควรมีอำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหารอย่างมากนอกเหนือจากหน้าที่ออกกฎหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ดังนั้นข้อความที่ควรเขียนในรัฐธรรมนูญก็ควรจะให้ชัดเจนและตรงตามหลักการทั้งสองนี้ (อมร รัชกาลสัจย์, ๒๕๓๗)

ส่วนคณะกรรมการจะดำเนินการศึกษา สวบสวน ไต่ถาม หาข้อมูลมาประกอบการพิจารณาของคนจะใช้วิธีการเปิดให้ประชาชนมาแสดงความคิดเห็นโดยเปิดเผยต่อสาธารณชนอย่างที่แปลว่า "การไต่สวนสาธารณะ" ก็คงจะได้

ข้อสังเกตว่าการไต่สวนสาธารณะนี้ควรจะไต่สวนโดยคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้รับเลือกจากประชาชนเท่านั้น และคณะกรรมการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการเลือกเชิญบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ มาให้ความคิดเห็นโดยเปิดเผยและเป็นกลางทั้งต้องดูแลให้การไต่สวนเป็นไปโดยชอบธรรม ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นและนำเสนอข้อคิดเห็นต่อสภาแล้วสภานำไปดำเนินการพิจารณาต่อไปโดยมิให้นำเสียงข้างมากของผู้ถูกเชิญมาประชุมมาเป็นมติ

วิธีการไต่สวนสาธารณะต่อกิจการสาธารณะโดยส่วนราชการ องค์กร และสถาบันต่าง ๆ นั้น ใช้ในฐานะเพื่อเป็นการเปิดรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวางก็ได้ แต่ต้องระวังมิให้ละเมิดสิทธิผู้อื่นหรือละเมิดอำนาจศาล สำหรับคดีที่อยู่ในการพิจารณาของศาลจะต้องยอมรับว่าความคิดเห็นสาธารณะมิใช่เสียงประชามติที่มีผลผูกพันตามกฎหมายแต่อย่างใด

การไต่สวนสาธารณะในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการควบคุมการกระทำทางการปกครอง จะต้องมียุทธศาสตร์สำคัญสองส่วนที่เป็นองค์ประกอบภายนอก คือ

1. จะต้องเกิดขึ้นก่อนการตัดสินใจของผู้มีอำนาจ
2. ข้อเสนอจากการไต่สวน มีฐานะเป็นเพียงข้อเสนอให้ผู้มีอำนาจวินิจฉัยเท่านั้น

ส่วนที่เป็นองค์ประกอบภายใน คือ

1. การรับฟังต้องมีลักษณะการไต่สวน คือ ความเป็นไปได้โดยตรง เปิดเผย และยุติธรรม
2. มีฐานะเป็น "สิทธิ" ของผู้เสียหายที่บังคับตามสิทธิได้ โดยกระบวนการยุติธรรม

สมมุติฐาน

๑. ทักษะต่อการไต่สวนสาธารณะมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจต่อการไต่สวนสาธารณะ ความเป็นประชาธิปไตย, เพศ, อายุ, อาชีพ, รายได้ และการศึกษาของประชากร
๒. ความรู้ ความเข้าใจต่อการไต่สวนสาธารณะ มีความสัมพันธ์กับเพศ, อายุ, อาชีพ, รายได้, การศึกษา และความเป็นประชาธิปไตยของประชากร
๓. ความเป็นประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับ เพศ, อายุ, อาชีพ, รายได้ และการศึกษาของประชากร

แบบจำลอง

$$ATT = A_0 + A_1 \text{KNOW} + A_2 \text{DEMOC} + A_3 \text{SEX} + A_4 \text{AGE} + A_5 \text{GC} + A_6 \text{LA} \\ + A_7 \text{INC} + A_8 \text{BA} + A_9 \text{COMMERCE} + A_{10} \text{HIGH}$$

$$\text{KNOW} = B_0 + B_1 \text{SEX} + B_2 \text{AGE} + B_3 \text{GC} + B_4 \text{LA} + B_5 \text{BA} + B_6 \text{COMMERCE} \\ + B_7 \text{HIGH} + B_8 \text{INC} + B_9 \text{DEMOC}$$

$$\text{DEMOC} = C_0 + C_1 \text{SEX} + C_2 \text{AGE} + C_3 \text{GC} + C_4 \text{LA} + C_5 \text{BA} + C_6 \text{COMMERCE} \\ + C_7 \text{HIGH} + C_8 \text{INC}$$

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบจำลอง

SEX = เพศ (ชาย=1, หญิง=0)

AGE = อายุ

GC = อาชีพรับราชการหรือค้าขาย

LA = อาชีพรับจ้างหรือเกษตรกร

INC = รายได้

BA = การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

COMMERCE = การศึกษาระดับสายวิชาชีพ

HIGH = การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

DEMOC = ความเป็นประชาธิปไตย

KNOW = ความรู้ ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะ

ATT =ทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะ

A_0, B_0, C_0 = ค่าคงที่

$A_1-A_7, B_1-B_6, C_1-C_5$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์

คำนิยามปฏิบัติการ

ทัศนคติต่อการไต่สวนสาธารณะ คือ ความคิดเห็นจากประชาชนความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยจากเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความเห็นด้วยหรือไม่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนสาธารณะในกรณีที่นักการเมืองไทยถูกกล่าวหาจากต่างประเทศว่ามีส่วนพัวพันในการค้ายาเสพติด
2. การไต่สวนสาธารณะควรขอความคิดเห็นจากทุกฝ่ายในเรื่องนี้
3. การไต่สวนสาธารณะควรเปิดโอกาสให้ประชาชน โดยทั่วไปแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการ
4. ประเทศไทยควรแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนสาธารณะขึ้นเพื่อเป็นองค์กรกลาง เพื่อทำหน้าที่ควบคุมการปกครอง
5. ความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการนำการไต่สวนสาธารณะมาใช้แก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่
6. การไต่สวนสาธารณะควรมีมาตรการหรือกฎหมายข้อบังคับที่แน่นอนชัดเจนในการไต่สวน
7. ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะใช้การไต่สวนสาธารณะเพื่อยุติข้อขัดแย้งทางสังคมมากยิ่งขึ้น
ความเป็นประชาธิปไตย พิจารณาจาก
  1. การเข้ามีส่วนร่วมในการออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
  2. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามเสียงของมติส่วนใหญ่
  3. การเข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารงานของรัฐบาล
  4. การเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจการทำงานของรัฐ
  5. การเข้ามีส่วนร่วมในการรักษาสาธารณะสมบัติ
  6. การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จังหวัดได้จัดขึ้น

ความรู้ ความเข้าใจต่อการไต่สวนสาธารณะ คือ ระดับความเข้าใจต่อจุดประสงค์ องค์กร กระบวนการของกลไก การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนต่อกรณีทั่วไป และต่อคณะกรรมการไต่สวนสาธารณะของคณะรัฐบาลนำโดย นายบรรหาร ศิลปอาชา โดยจะแบ่งเป็น 2 กรณี

1. เฉพาะกรณี หมายถึง คณะกรรมการการไต่สวนสาธารณะของคณะรัฐบาลนำโดย นายบรรหาร ศิลปอาชา ว่าประชาชนมีความรู้และเข้าใจต่อเรื่องเหล่านี้มากน้อยเพียงไร

- จุดประสงค์ในการตั้งคณะกรรมการชุดนี้ เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง เพื่อนำไปสู่ข้อยุติของข้อกล่าวหาจากต่างประเทศว่าพัวพันค้ายาเสพติด
  - เป้าหมายในการสืบสวน เพื่อหาข้อเท็จจริงจากประชาชนทั่วไป
  - การหาข่าวสารข้อมูลจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่น ตลอดจนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา
2. กรณีทั่วไป หมายถึง ลักษณะโดยทั่วไปของการไต่สวนสาธารณะ ว่าประชาชนมีความเข้าใจถึง
- ความหมายของคำว่า “การไต่สวนสาธารณะ”
  - ข้อสรุปของการไต่สวนสาธารณะสามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างไร
  - การใช้วิธีการไต่สวนสาธารณะ

ระเบียบวิธีการวิจัย

แหล่งข้อมูลต่างๆที่ใช้ การศึกษาวิจัยนี้ประกอบด้วย ๒ ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การวิจัยเชิงเอกสาร(DOCUMENTARY RESEARCH) ซึ่งได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมศึกษาวิเคราะห์ จากผลงานทางวิชาการ เอกสารวิจัย วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเชิงสำรวจ (SURVEY RESEARCH) ซึ่งข้อมูลปฐมภูมิของงานวิจัยเชิงสำรวจ ในที่นี้จะได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม

ลักษณะของประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาวิจัยนี้ คือ ประชาชนทั่วไป ที่มีอายุ ๑๘-๖๐ ปี ในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเป็นประชาชนในเขตเทศบาล ๘๐ คน นอกเขตเทศบาล ๔๐ คน รวมประชากรตัวอย่างทั้งสิ้น ๑๒๐ คน

การสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยการใช้แบบสอบถามของผู้ศึกษาเองนั้น ดำเนินการโดยใช้

วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (ACCIDENTAL SAMPING)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่สร้างโดยใช้ความรู้พื้นฐานจากการค้นคว้าเอกสาร แบบสอบถามทั้งหมดเป็นคำถามปิด ประกอบด้วยคำถาม ๓๐ ข้อ แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน ๕ ข้อ สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา

ส่วนที่ ๒ เป็นคำถามเพื่อทดสอบความเป็นประชาธิปไตย จำนวน ๘ ข้อ

ส่วนที่ ๓ เป็นคำถามเพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ของประชาชนเกี่ยวกับการได้สวนสาธารณะ จำนวน ๑๐ ข้อ

ส่วนที่ ๔ เป็นคำถามเพื่อวัดทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการได้สวนสาธารณะ จำนวน ๗ ข้อ

โดยแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบ (PRE-TEST) เพื่อหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยทดสอบเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน จากนั้นจึงนำมาปรับปรุง เพื่อใช้เก็บข้อมูลภาคสนามต่อไป

วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม ให้ผู้ตอบตนเอง และในกรณีผู้ตอบแบบสอบถามไม่เข้าใจ หรือสงสัยในคำถามผู้วิจัยจะอธิบายให้ฟัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามเป็นคำถามปิด จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทั้งในเชิงพรรณนาและเชิงวิเคราะห์ ในเชิงวิเคราะห์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (PATH ANALYSIS)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ประชากรที่ศึกษามีอัตราส่วนของเพศชายและหญิงเท่า ๆ กัน (ตาราง 1) มีอายุโดยเฉลี่ย 31 ปี (ตาราง 2) ประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจมากที่สุดรองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง นอกนั้นก็ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม และค้าขายตามลำดับ รายได้เฉลี่ยของประชากร 9,260 บาทต่อเดือน (ตาราง 2)

ระดับการศึกษาของประชากรมีการศึกษาสายวิชาชีพมากที่สุด และไม่พบว่ามีประชากรที่ไม่มีการศึกษา (ตาราง 1)

ตาราง 1 ลักษณะทั่วไปของประชากร

ตัวแปร	จำนวน(คน)	อัตราส่วนร้อยละ
เพศ		
ชาย	64	53.3
หญิง	56	46.7
รวม	120	100
อาชีพ		
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	45	37.5
ค้าขาย	9	7.5
รับจ้าง	35	29.2
เกษตรกรกรรม	12	10.0
นักเรียน/นักศึกษา	19	15.8
รวม	120	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	12	10.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	13	10.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	25	20.8
สายวิชาชีพ	38	31.7
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	32	26.7
รวม	120	100

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระทุกตัวในแบบจำลอง แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ATT ทักษะติดต่อการได้ส่วนสาธารณะ	17.52	2.78	10.0	21.0
KNOW ความรู้ความเข้าใจต่อการได้ส่วนสาธารณะ	3.35	1.98	0.0	8.0
DEMOC ความเป็นประชาธิปไตย	26.15	4.18	13.0	34.0
MALE เพศชาย	0.53	0.50	0	1
AGE อายุ	31.47	10.37	18	59
GC อาชีพรับราชการหรือค้าขาย	0.45	0.50	0	1
LA อาชีพรับจ้างหรือเกษตรกรรม	0.39	0.49	0	1
INC รายได้	9259.25	10482.13	0	50000
HIGH การศึกษาระดับมัธยมปลาย	0.21	0.41	0	1
COMMERCE การศึกษาสายวิชาชีพ	0.21	0.41	0	1
BA การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	0.32	0.47	0	1

จากการศึกษาพบว่า ทักษะติดต่อการได้ส่วนสาธารณะมีคะแนนเฉลี่ย 17.52 แสดงว่าประชากรมีทักษะที่ดีต่อการได้ส่วนสาธารณะ แต่มีคะแนนความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการได้ส่วนสาธารณะอยู่ในระดับต่ำ คือมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 3.35 (คะแนนสูงสุด 8 คะแนน , คะแนนเต็ม 10 คะแนน) อย่างไรก็ตามในเรื่องความเป็นประชาธิปไตยพบว่า ประชากรมีคะแนนความเป็นประชาธิปไตยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีคะแนนเฉลี่ย 26.5 (คะแนนสูงสุด 34 คะแนน , คะแนนเต็ม 35 คะแนน)

การวิเคราะห์เส้นทางความเป็นประชาธิปไตยต่อการได้ส่วนสาธารณะ

จากข้อสมมุติฐานการวิจัยคือ

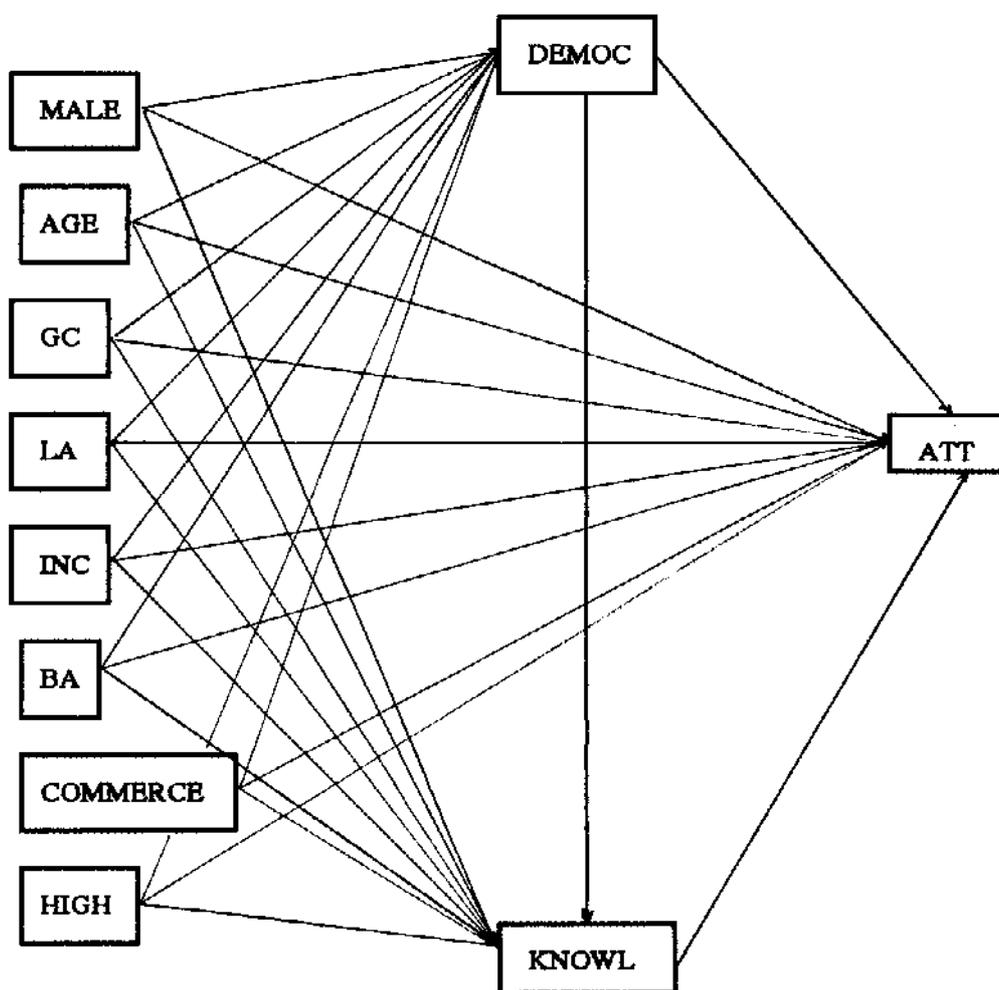
1. ความรู้ความเข้าใจต่อการได้ส่วนสาธารณะ, ความเป็นประชาธิปไตย, เพศ, อายุ, อาชีพ,

รายได้และการศึกษาของประชากรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อทัศนคติที่มีต่อการได้ส่วน
สาธารณะ

2. ความรู้ความเข้าใจต่อการได้ส่วนสาธารณะมีความสัมพันธ์กับ เพศ, อายุ, อาชีพ, รายได้,
การศึกษา และความเป็นประชาธิปไตยของประชากร ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันในทางบวก
3. เพศ, อายุ, อาชีพ, รายได้ และการศึกษาของประชากร มีผลในเชิงบวกต่อความเป็น
ประชาธิปไตย

แสดงลักษณะของความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่ทำการศึกษาได้ดังแบบจำลอง ในแผนภาพ 1

แผนภาพ 1. แบบจำลองการวิเคราะห์เส้นทาง ความเป็นประชาธิปไตยต่อการได้ส่วนสาธารณะ

สมการโครงสร้าง

$$\begin{aligned} \text{DEMOC} &= a_1\text{MALE} + a_2\text{AGE} + a_3\text{GC} + a_4\text{LA} + a_5\text{INC} + a_6\text{BA} \\ &\quad + a_7\text{COMMERCE} + a_8\text{HIGH} \quad \dots 1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{KNOWL} &= b_1\text{DEMOC} + b_2\text{MALE} + b_3\text{AGE} + b_4\text{GC} + b_5\text{LA} \\ &\quad + b_6\text{INC} + b_7\text{BA} + b_8\text{COMMERCE} + b_9\text{HIGH} \quad \dots 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ATT} &= c_1\text{KNOWL} + c_2\text{DEMOC} + c_3\text{MALE} + c_4\text{AGE} + c_5\text{GC} \\ &\quad + c_6\text{LA} + c_7\text{INC} + c_8\text{BA} + c_9\text{COMMERCE} + c_{10}\text{HIGH} \quad \dots 3 \end{aligned}$$

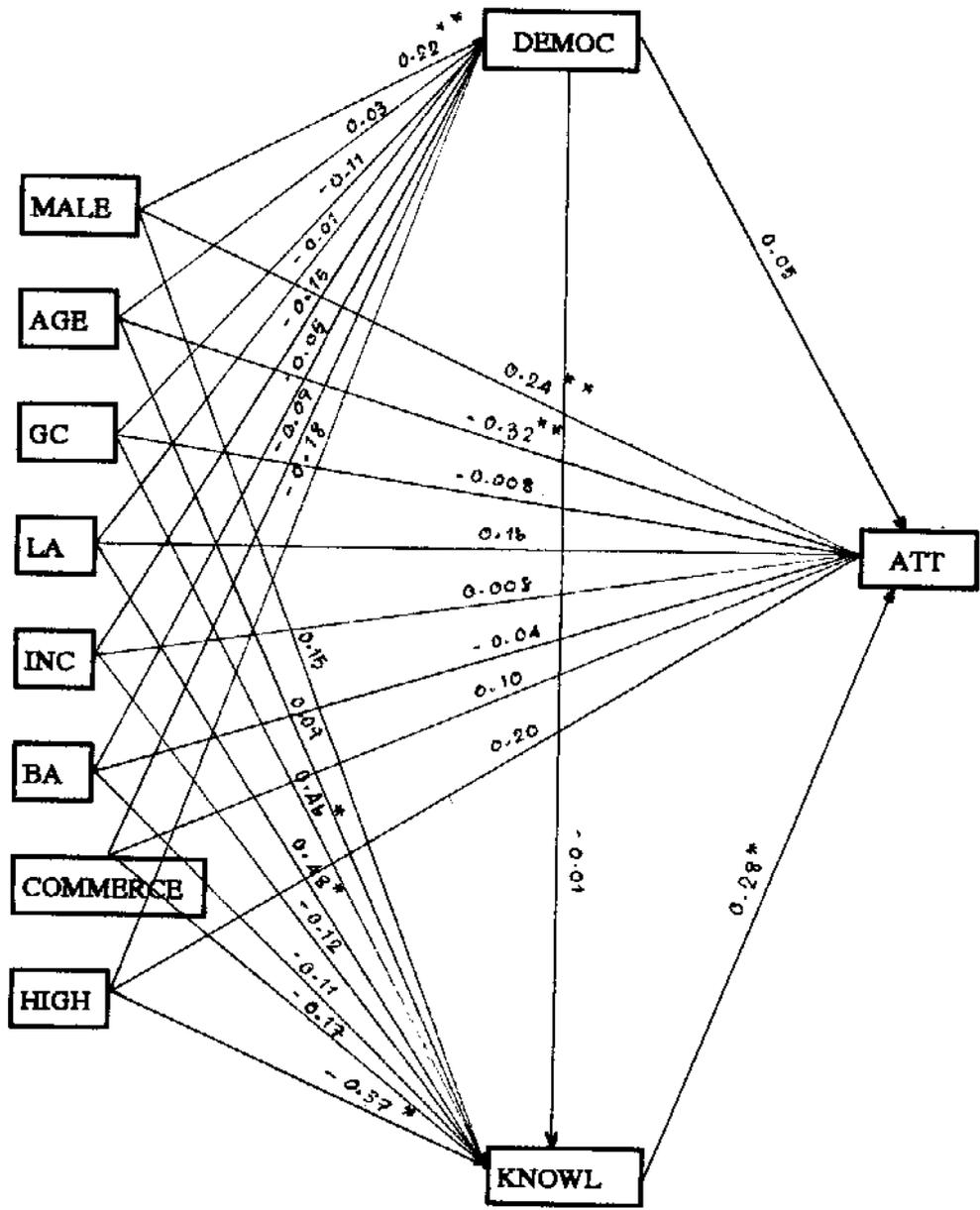
DEMOC	=	ความเป็นประชาธิปไตย
KNOWL	=	ความรู้ ความเข้าใจต่อการได้ส่วนสาธารณะ
ATT	=	ทัศนคติต่อการได้ส่วนสาธารณะ
MALE	=	เพศชาย
AGE	=	อายุ
GC	=	อาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจหรือค้าขาย
LA	=	อาชีพรับจ้างหรือเกษตรกร
INC	=	รายได้
BA	=	การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า
COMMERCE	=	การศึกษายสายวิชาชีพ
HIGH	=	การศึกษาระดับมัธยมปลาย
a_1 - a_8, b_1 - $b_9,$		
c_1 - c_{10}	=	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง

ตาราง 3 ตารางเมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	DEMOC	KNOWL	ATT	MALE	AGE	GC	LA	INC	HIGH	COMM	BA
DEMOC (ความเป็นประชาธิปไตย)	1.0000	0.0281	0.0510	0.1900	0.1213	0.0173	0.0033	0.1446	0.0397	-0.1473	0.0227
KNOWL(ความรู้ความเข้าใจ)		1.0000	0.2711	0.1426	0.1676	0.2197	0.0308	0.0915	-0.1338	0.0355	-0.1074
ATT (ทัศนคติ)			1.0000	0.1913	-0.1742	-0.1369	0.1826	-0.1429	-0.0027	0.1416	-0.1052
MALE (เพศชาย)				1.0000	0.3236	0.1195	-0.0601	-0.0126	0.1445	0.0997	-0.0247
AGE (อายุ)					1.0000	0.3633	0.0130	0.4669	0.3087	-0.0071	-0.2244
GC (อาชีพรับราชการหรือข้าราชการ)						1.0000	-0.6916	0.4536	-0.2770	0.0953	-0.1033
LA (อาชีพรับจ้างหรือเกษตรกร)							1.0000	-0.1446	0.4765	-0.0060	-0.2791
INC (รายได้)								1.0000	-0.0108	-0.0906	-0.1810
HIGH (การศึกษาระดับมัธยมศึกษา)									1.0000	-0.2509	-0.3458
COMMERCE (การศึกษาสายวิชาชีพ)										1.0000	-0.3790
BA (การศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า)											1.0000

จากตาราง 3 ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันสูง เพศชายมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง รายได้และการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า อายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการศึกษาสายวิชาชีพและระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนรุ่นใหม่(มีอายุน้อย) ในปัจจุบันนิยมศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นมากกว่าคนรุ่นเก่าที่มีอายุนาก

แผนภาพ 2 ผลการวิเคราะห์เส้นทางความเป็นประชาธิปไตยต่อการได้ส่วนสาธารณะ

* P < 0.01

** P < 0.05

ผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง

$$\begin{aligned} \text{DEMOC} &= 0.22\text{MALE}^{**} + 0.03\text{AGE} - 0.11\text{GC} + 0.01\text{LA} + 0.15\text{INC} \\ &\quad (2.06) \quad (0.24) \quad (-0.61) \quad (-0.06) \quad (1.21) \\ &\quad -0.05\text{BA} - 0.18\text{COMMERCE} - 0.09\text{HIGH} \quad \dots 1 \\ &\quad (-0.40) \quad (-1.51) \quad (-0.66) \end{aligned}$$

$$R^2 = 0.08992 \quad \text{SEE} = 3.77430 \quad F = 1.14868 \quad \text{Sig F.} = 0.3388$$

$$\begin{aligned} \text{KNOWL} &= -0.01\text{DEMOC} + 0.15\text{MALE} + 0.09\text{AGE} + 0.46\text{GC} + 0.48\text{LA}^* \\ &\quad (-0.11) \quad (1.47) \quad (0.70) \quad (2.66) \quad (2.99) \\ &\quad -0.12\text{INC} - 0.11\text{BA} - 0.17\text{COMMERCE} - 0.37\text{HIGH}^* \quad \dots 2 \\ &\quad (-1.06) \quad (-0.89) \quad (-1.42) \quad (-2.75) \end{aligned}$$

$$R^2 = 0.19774 \quad \text{SEE} = 1.85183 \quad F = 2.51949 \quad \text{Sig F.} = 0.0126$$

$$\begin{aligned} \text{ATT} &= 0.28\text{KNOWL}^* + 0.05\text{DEMOC} + 0.24\text{MALE}^{**} - 0.32\text{AGE}^{**} \\ &\quad (2.74) \quad (0.05) \quad (2.32) \quad (-2.56) \\ &\quad + 0.008\text{GC} + 0.16\text{LA} + 0.008\text{INC} - 0.04\text{BA} \\ &\quad (-0.04) \quad (0.96) \quad (0.07) \quad (-0.37) \\ &\quad + 0.10\text{COMMERCE} + 0.02\text{HIGH} \quad \dots 3 \\ &\quad (0.87) \quad (0.21) \end{aligned}$$

$$R^2 = 0.23157 \quad \text{SEE} = 2.39288 \quad F = 2.74233 \quad \text{Sig F.} = 0.0054$$

* P < 0.01   ** P < 0.05

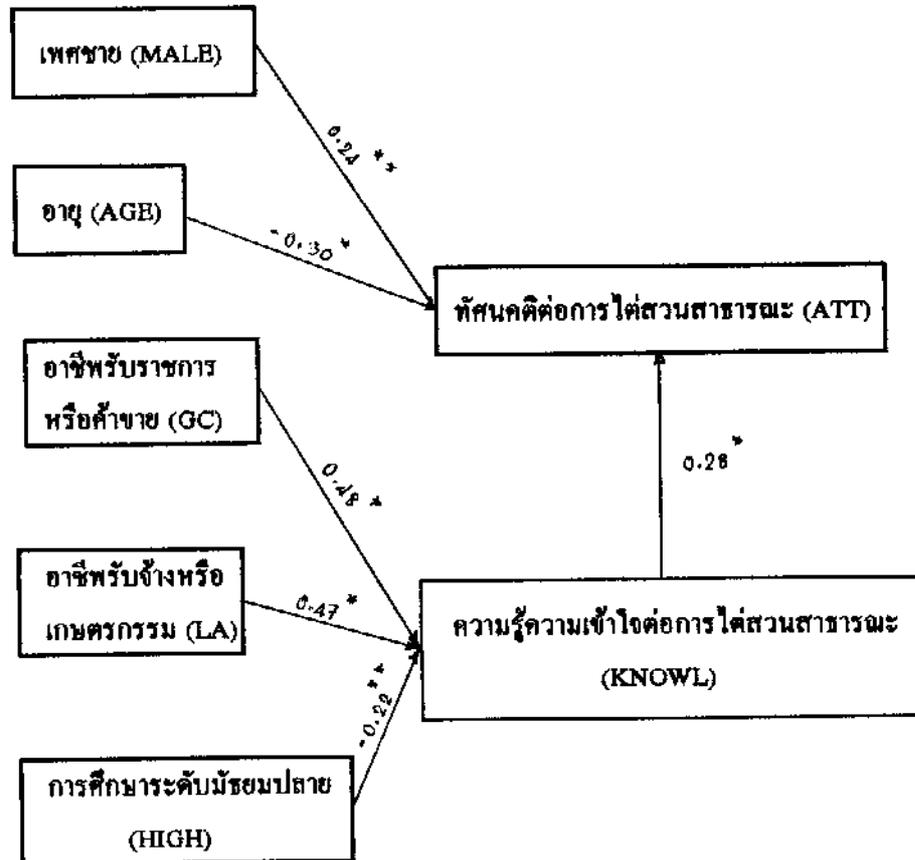
ตาราง 4 ค่าทางสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์เส้นทาง (1)

STRUCTURAL EQUATION	PATH COEFF.	t	R ² ของสมการ	SEE ของสมการ	F ของสมการ
DEMOC = MALE+AGE +GC+LA+INC +BA+COMMERCE +HIGH	a ₁ = 0.22** a ₂ = 0.03 a ₃ = -0.11 a ₄ = -0.01 a ₅ = 0.15 a ₆ = -0.05 a ₇ = -0.18 a ₈ = -0.09	2.06 0.24 -0.61 -0.06 1.21 -0.40 -1.51 -0.66	0.08992	3.77430	1.14868
KNOWL = DEMOC+MALE +AGE+GC+LA+INC +BA+COMMERCE +HIGH	b ₁ = -0.01 b ₂ = 0.15 b ₃ = 0.09 b ₄ = 0.46* b ₅ = 0.48* b ₆ = -0.12 b ₇ = -0.11 b ₈ = -0.17 b ₉ = -0.37*	-0.11 1.47 0.70 2.66 2.99 -1.06 -0.89 -1.42 -2.75	0.19774	1.85183	2.51949
ATT = KNOWL+DEMOC +MALE+AGE+GC +LA+INC+BA +COMMERCE+HIGH	C ₁ = 0.28* C ₂ = 0.05 C ₃ = 0.24** C ₄ = -0.32** C ₅ = -0.008 C ₆ = 0.16 C ₇ = 0.008 C ₈ = -0.04 C ₉ = 0.10 C ₁₀ = 0.02	2.74 0.05 2.32 -2.56 -0.04 0.96 0.07 -0.37 0.87 0.21	0.23157	2.39288	2.74233

* P < 0.01   ** P < 0.05

จากผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้างจะได้รูปแบบของความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติดัง
แผนภาพที่ 3

แผนภาพ 3 แบบจำลองความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติของการวิเคราะห์เส้นทาง
ความเป็นประชาธิปไตยต่อการได้สวนสาธารณะ

* $P < 0.01$

** $P < 0.05$

จากการวิเคราะห์แผนภาพ 3 ให้ค่าทางสถิติดังนี้

ตาราง 5 ค่าทางสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์เส้นทาง (2)

STRUCTURAL EQUATION	PATH COEFF.	t	R ² ของสมการ	SEE ของสมการ	F ของสมการ
KNOWL = GC+LA+HIGH	a ₁ = 0.48*	3.74	0.15110	1.84567	5.81436
	a ₂ = 0.47*	3.34			
	a ₃ = -0.22**	-2.11			
ATT = KNOWL+MALE+AGE	b ₁ = 0.28*	3.06	0.17786	2.38506	7.06719
	b ₂ = 0.24**	2.55			
	b ₃ = -0.30**	-3.09			

* P < 0.01   ** P < 0.05

ตาราง 6 การแยกส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะ กับ ความรู้ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะ, เพศชาย, อายุ, อาชีพรับจ้าง หรือ เกษตรกรรม และการศึกษาในระดับมัธยมปลาย

ประเภทของความสัมพันธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับตัวแปรอิสระ					
	KNOWL	MALE	AGE	GC	LA	HIGH
ก) ความสัมพันธ์รวมทั้งหมด	0.27	0.19	-0.17	-0.13	0.18	0.00
ข) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และผล						
1) ผลทางตรง	0.28	0.24	-0.30	-	-	-
2) ผลทางอ้อม	-	-	-	0.13	0.13	-0.09
รวม	0.28	0.24	-0.30	0.13	0.13	-0.09
ค) ความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่ สาเหตุและผล	-0.01	-0.13	0.13	-0.26	0.05	0.09

จากตาราง 6 ความรู้ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะ, เพศชาย และอายุมีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลทางตรงต่อทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการได้สวนสาธารณะ กล่าวคือ ผู้มีความรู้ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะดีจะมีทัศนคติที่ดีต่อการได้สวนสาธารณะ และเพศชายมีทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะในทางที่ดีมากกว่าเพศหญิง แต่ประชากรในวัยสูงอายุมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการได้สวนสาธารณะ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะและเพศชายที่มีต่อทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะแล้ว จะเห็นว่าความรู้ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะมีผลต่อทัศนคติที่ดีต่อการได้สวนสาธารณะมากกว่าความเป็นเพศชาย แต่อายุของประชากรจะมีผลต่อทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะมากที่สุด

นอกจากนี้แล้วยังพบว่า ผู้ประกอบอาชีพรับราชการหรือค้าขาย, อาชีพรับจ้างหรือเกษตรกรมีความสัมพันธ์ทางอ้อมกับทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะ โดยมีผลทางตรงต่อความรู้ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะ ซึ่งผู้ประกอบอาชีพทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวนี้มีทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะไม่แตกต่างกัน

สำหรับผู้มีการศึกษาระดับมัธยมปลายนั้นมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะเพียงเล็กน้อย โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลในทางอ้อม และตัวแปรอิสระทุกตัวยังมีความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สาเหตุและผลต่อทัศนคติที่มีต่อการได้สวนสาธารณะอีกด้วย

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์ประชากรในเขตอำเภอหัวหิน ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลเกี่ยวกับทัศนคติ และความรู้ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะ โดยพิจารณาถึงปัจจัยเกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตยของประชานั้น สรุปได้ว่า ประชากรที่เป็นเพศชายมีความเป็นประชาธิปไตยสูงกว่าเพศหญิง ซึ่งสตรีโดยทั่วไปในชนบทมักมีบทบาทและมีส่วนร่วมในสังคมประชาธิปไตยค่อนข้างน้อย สำหรับความรู้ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะของประชากรไม่ดีเท่าที่ควรอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจค่อนข้างดีนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับของการศึกษาหรือผู้ประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง แต่เป็นประชากรในทุกอาชีพ รวมทั้งผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้างด้วย ส่วนทัศนคติของประชากรที่มีต่อการได้สวนสาธารณะนั้น จะเห็นได้ว่าประชากรมีทัศนคติค่อนข้างดีโดยขึ้นอยู่กับว่าประชากรมีความรู้ความเข้าใจต่อ

การได้สวนสาธารณะหรือไม่ ถึงแม้ว่าผู้นั้นจะไม่มีความเป็นประชาธิปไตยสูงก็ตาม ก็มีทัศนคติที่ดีต่อการได้สวนสาธารณะ สำหรับอายุมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะ ซึ่งอธิบายได้ว่าประชากรที่ยังมีอายุน่าจะมีทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะที่ไม่ดีมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากข้อสรุปในการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและทัศนคติต่อการได้สวนสาธารณะนั้น ไม่ใช่ความเป็นประชาธิปไตย และระดับการศึกษาของประชากร ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่า การได้สวนสาธารณะเป็นเรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ความรู้ความเข้าใจต่อการได้สวนสาธารณะจึงไม่ได้มีผลมาจากปัจจัยเกี่ยวกับระดับการศึกษา และ ปัจจัยตัวอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ แต่ความรู้ความเข้าใจของประชากรอาจเกิดจากการได้รับทราบข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อสารมวลชนประเภท วิทยุ, โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ซึ่งแม้แต่ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างก็สามารถได้รับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ได้ คนเหล่านี้จึงมีความรู้ความเข้าใจที่ดีได้ ดังนั้นจึงควรจะได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยนี้ต่อไป และในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชากรให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ อันเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประชาชน ควรได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบในการให้ข่าวสารและความรู้ความเข้าใจต่อประชาชนในการดำเนินงานของรัฐให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐและประชาชนและทำให้ประชาชนมีคุณภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ที่มุ่งเน้นการพัฒนามนุษย์เป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

Fred R. Harris, America's Democracy : The Ideal and the Reality, Second ed. (Glenview, Ill : Scott, Foresman and Co., 1983).

John Stuart Mill, On Representative Government (Chicago : Henry Regenry, 1962).

Paul F. Secord, Carl W. Backman Social Psychology (New York : McGraw-Hill Book Company, 1964).

Robert S. Ross, American National Government (Guilford, Con : The Dushkin Publishing group, 1988).

Theodore M. Newcomb, Raph H. Turner and Philip E. Cerverse, Social Psychology (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1965).

แก้วสรร อติโพธิ์. สรุปปกขาว ฉบับที่ 7 การได้ส่วนสาธารณะ : มาตรการยุติข้อขัดแย้ง.

สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 42 ฉบับที่ 17 วันอาทิตย์ที่ 24-30 กันยายน 2538.

สรุปการเสวนาทางวิชาการ เรื่อง Public Hearing วันที่ 14 พฤษภาคม 2537 ณ. บ้านมนังคศิลา หน้า 15.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2536 ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2537 เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. 2535. โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ สำหรับเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันพุธที่ 20 กันยายน 2538.